

MOODY'S K·M·V İÇSEL DERECELENDİRME PLATFORMU VE BASEL II

BU DÖKÜMAN, YENİ BASEL SERMAYE UZLAŞISININ, İÇSEL DERECELENDİRME BAZLI YAKLAŞIMIYLA İLGİLİ KONULARA YÖNELİKTİR

ÖZET

Basel Bankacılık Denetim Komitesi, Haziran 2004'te, bankalara ilişkin yasal sermaye gereklerindeki değişiklikleri açıklayan ve uzun zamandır beklenen “*Sermaye Ölçümü ve Sermaye Standartlarının Uluslararası Düzeyde Birbiriyle Uyumlaştırılması: Gözden Geçirilmiş Düzenleme*”yi yayınladı. Yeni Uzlaşının önemli unsurlarından biri, yasal sermaye yükümlülüklerinin hesaplanmasında bankaların içsel derecelendirme sistemlerine daha fazla güvenilmesidir.

Moody's K·M·V içsel derecelendirme platformu, çok çeşitli risk derecelendirme modellerini barındırabilmektedir. Bu platform bankalarda, özellikle risk modellerini yerel ve uluslararası ağlarda yaygınlaştırma ve kredi derecelendirme sürecinin veri gereksinimlerini yönetme amacıyla kullanılmaktadır. Pekçok dünya bankası, Basel II IDD uyumuna hazırlanırken bu platformu kredi risk süreçlerinin önemli bir unsuru haline getirmektedir.

© 2007 Moody's KVM Company. Tüm hakları saklıdır. Credit Monitor, EDFCalc, Private Firm Model, Moody's KVM, CreditEdge, Portfolio Manager, Portfolio Preprocessor, GCorr, DealAnalyzer, CreditMark, the Moody's KVM logo, Moody's KVM RiskCalc, Moody's KVM Financial Analyst, Moody's KVM Risk Advisor, LossCalc ve EDF, MIS Quality Management Corp.'un ticari markalarıdır.

Daha fazla bilgi için

Lütfen bizi www.moodyskmv.com adresinden online ziyaret ediniz, Moody's KVM ile e-posta vasıtasıyla info@mkmv.com adresinden temasa geçiniz veya bize aşağıdaki Türkiye temsilcimizden ulaŐınız:

Tarsus Kredi Ltd. / Moody's KVM Türkiye Temsilcisi

Nispetiye Mah. Aytar Cad. Duru Apt. No:12 D: 13 1. Levent / İSTANBUL

Tel: +90 212 283 90 14 – 283 90 18

Fax: +90 212 283 90 48

e-mail: bilgi@tarsuskredi.com

www.tarsuskredi.com

İÇİNDEKİLER

1	ÖZET: YENİ BASEL SERMAYE UZLAŞISI VE MOODY'S KMV	5
2	BANKALARIN UZLAŞIYA UYMASINA YARDIM ETME	6
2.1	Temerrüt Olasılıkları	6
2.2	Kurumsal Kredilere İlişkin Kurallar	6
2.3	Kurumsal Kredilere İlişkin Asgari Koşullar	11
2.3.1.	Koşul 1: Asgari Koşulların Bileşimi	11
2.3.2.	Koşul 2: Asgari Koşullara Uyum	12
2.3.3.	Koşul 3: Derecelendirme Sisteminin Tasarımı	12
2.3.4.	Koşul 4: Risk Derecelendirme Sisteminin İşleyişi	14
2.3.5.	Koşul 5: Kurumsal Yönetim ve Denetim	16
2.3.6.	Koşul 6: İçsel Derecelendirme Notlarının Kullanımı.....	18
2.3.7.	Koşul 7: Risk Sayısallaştırma.....	18
2.3.8.	Koşul 8: İçsel Tahminlerin Doğrulanması.....	20
2.3.9.	Koşul 9: Denetim Otoritesinin Öngördüğü THK ve THRT Tahminleri	21
2.3.10.	Koşul 10: Kamuya Açıklama	22
3	SONUÇ.....	24

1 ÖZET: YENİ BASEL SERMAYE UZLAŞISI VE MOODY'S KMV

Basel Bankacılık Denetim Komitesi, Haziran 2004'te, bankalara ilişkin yasal sermaye gereklerindeki değişiklikleri açıklayan ve uzun süredir beklenen "Sermaye Ölçümü ve Sermaye Standartlarının Uluslararası Düzeyde Birbiriyle Uyumlaştırılması: Gözden Geçirilmiş Düzenleme"yi yayınladı.¹ Bu değişiklikler, Yeni Basel Sermaye Uzlaşısı, veya daha yaygın şekilde, Basel II olarak bilinmektedir. Haziran 1999'dan bu yana müzakere edilmekte olan Yeni Uzlaşısı, 1988 Basel Uzlaşısı'nın yerini alarak daha hassas bir dizi kural getirmek üzere tasarlanmıştır. Yeni Uzlaşının önemli unsurlarından biri, yasal sermaye yükümlülüklerinin hesaplanmasında bankaların içsel derecelendirme sistemlerine daha fazla güvenilmesidir. Basel II, 2007 yılına kadar bankacılık düzenleyicilerinin çoğu tarafından benimsenmiştir..

Moody's KMV, yeni kurallara uyması gerekli olsun ya da olmasın, tüm kredi kuruluşlarının, risk yönetimi ve müşteri kârlılığının ölçülmesi bağlamında Basel Komitesi tarafından ileri sürülen kredi politikası hususlarını ve tavsiyelerini dikkatle değerlendirmesi gerektiği inancındadır. Moody's KMV, bankaların yasal gerekleri yerine getiren ve iş performansının iyileşmesine katkıda bulunan çözümler geliştirmesine yardımcı çeşitli ürünler ve hizmetler sunmaktadır.

- Moody's KMV Risk Advisor™ ve RiskAnalyst™, kuruluşların hem nicel hem de nitel kriterlere dayalı içsel derecelendirme modelleri yaratmalarını ve yaygınlaştırmalarını sağlamaktadır.
- Moody's KMV RiskCalc®, Moody's KMV CreditEdge® ve Moody's KMV Credit Monitor® kredi kullanıcılarının TTS "Tahmini Temerrüt Sıklığı" (Expected Default Frequency™/EDF™) ölçümlerini gerçekleştirmektedir.²
- Moody's KMV LossCalc™, temerrüt halinde zarar tahminlerini üretmektedir.
- Moody's KMV Professional Services, bankacılık sektörü için uygulama, modelleme, portföy danışmanlığı ve karşılaştırmalı değerlendirme (benchmarking) hizmetleri sunmaktadır.

Bu belge, Moody's KMV içsel derecelendirme platformunu olan RiskAnalyst ürününe odaklanmaktadır. Bu ürün; bankalarca ve diğer kredi sağlayıcıları tarafından temerrüt tahminlerinin, borçlu, kredi ve yükümlülük derecelendirmelerinin ve şiddet tahminlerinin belirlenebileceği bir çerçeve sağlamaktadır. Borçlu hakkındaki finansal bilgilerin, yargıların, kredi detaylarının ve kredi riski hafifletici unsurların sisteme alınıp saklanmasını mümkün kılar. Ayrıca, EDF kredi ölçümleri de, karşılaştırmalı değerlendirme amacıyla ve/veya derecelendirmeye dahil edilmek üzere platforma eklenebilir. Ürün, esnek bir mimari sunarak, bankanın kendi mevcut derecelendirme sistemiyle uyumlu bir şekilde talep edilen değişikliklerin hayata geçirilmesini sağlar.

Ürünün tasarımını büyük ölçüde, içsel derecelendirme platformunun ve modellerinin güncel standartları ve gerekleri yerine getirmesini sağlamak üzere, Moody's KMV tarafından kurulan bir sektör yönlendirme grubu olan Moody's KMV Risk Advisor Advisory Group (MRAAG - Risk Danışma Grubu) oluşturmuştur. **Grup dünya çapında, çok sayıda lider kredi kuruluşunun kredi başkanlarından oluşmaktadır.** Grubun düzenli toplantılarında varılan sonuçlar, müşterilere kendi içsel derecelendirme sistemleri için mümkün olan en iyi hareket noktasını sağlamak üzere, gelecek ürün sürümlerinin şekillendirilmesinde kullanılmaktadır.

Kredi yetkililerinin subjektif yargılarını da derecelendirme sürecine dahil ettiği için bu platform, piyasada mevcut diğer ürünlerden büyük ölçüde farklıdır. Platforma yargıların dahil edilmesini desteklemek, daha tutarlı ve daha kontrollü bir yapı sağlamaktadır. Yargıların derecelendirmelere dahil edilmesinin hem düzenleyiciler³ hem de bizzat bankalar

¹ Burada bahsedilen belge, Basel Bankacılık Denetim Komitesi tarafından yayınlanan Haziran 2004 tarihli "Sermaye Ölçümü ve Sermaye Standartlarının Uluslararası Düzeyde BİDDiriyle Uyumlaştırılması: Gözden Geçirilmiş Düzenleme"dir. Belge www.bis.org/bcbs adresinden temin edilebilir.

² Halka açık ve özel şirketler için Moody's KMV Expected Default Frequency™ (EDF™) kredi ölçümleri güçlü, ileriye dönük temerrüt olasılıkları sağlar. Bu ölçümler, hassas karar vermeye yardımcı olup değerlendirme ve portföy modellerine dahil edilebilirler. EDF kredi ölçümleri, temerrütlerde ve kredi spredlerinde yoğun şekilde doğrulanmış, kredi verenler ve yatırımcılar için fiili standart haline gelmiştir.

³ Örneğin bkz. aşağıdaki paragraf 417'deki açıklamalar.

tarafından önemli sayıldığına inanıyoruz. Treacy and Carey⁴ bu görüşü kısa ve öz bir şekilde şöyle ifade ediyor: “Çoğu banka, derecelendirme sürecinin bir unsuru olarak istatistiksel modeller kullanır. Ancak; bankalar genellikle istatistiksel modellerin kısıtlamalarının karşısında, düzgün yönetilen takdire dayalı derecelendirme sistemlerinin daha doğru risk tahminleri verdiğiğine inanırlar. Özellikle büyük krediler için, bu doğruluğun yararları, takdire dayalı sistemlerin yüksek maliyetli olması sakıncasından daha ağır basabilir. Bunun tersine, istatistiksel kredi puanları, tüketici kredisi gibi küçük kredilerin kredi kararları için genellikle başlıca esastır.”

2 BANKALARIN UZLAŞIYA UYMASINA YARDIM ETME

Moody's KMV içsel derecelendirme platformu, çok çeşitli risk derecelendirme modellerini destekleyebilmektedir. Bu platform özellikle, bankaların yerel ve küresel kredi ağındaki risk modellerini yaygınlaştırmak ve kredi derecelendirme sürecinin veri gereksinimlerini yönetmek için kullanılmaktadır. Tüm dünyadaki bankalar Basel II IDD uyumuna hazırlanırken bu platformu kredi risk süreçlerinin önemli bir unsuru haline getirmektedir.

Basel II, üç uyum yaklaşımına bölünmüştür: bir Standart yaklaşım ve İçsel Derecelendirmelere Dayalı (İDD) yaklaşımın Temel ve Gelişmiş olarak bilinen iki türü. Bu belge, Moody's KMV platformunun hitap ettiği alanlar açısından benzer işlemler sergiledikleri için iki İDD yaklaşımını birlikte ele almaktadır.

2.1 Temerrüt Olasılıkları

İDD yaklaşımın özü, bankaları borçlularını riske dayalı olarak farklılaştırmaya teşvik etmektir. Bu yaklaşımda bankalar, borçlularını kurumsal, bankalar, resmi kurumlar, bireysel, ihtisas kredileri ve sermaye/hisse senedi şeklinde sınıflandırır. Bu yöntem, her borçlu için temerrüt olasılıklarının (TO) içsel tahminine dayalıdır. Gelişmiş İDD uyumu uygulayan bankalar için, bu, ayrıca her işleme ilişkin Temerrüt Halinde Kayıp (THK) ve Temerrüt Halinde Risk Tutarı (THRT) tahminini içerecektir. Ayrıca, garantiler ve kredi türevleri gibi risk hafifletme araçlarının tatbiki için standartlar bulunmaktadır.

Moody's KMV içsel derecelendirme platformu, borçlunun kredi değerliliğinin görece ölçümü niteliğinde Borçlu Dereceleri yaratır. Bu Borçlu Dereceleri, banka tarafından bir risk derecesine ve daha sonra içsel veriler ile bir TO değerine eşlenebilir. Böylece banka, gereksinimlerine en iyi uyan eşleme yaklaşımını kullanabilir. Platform, ayrıca, TTS (EDF) kredi ölçümlerinin (örn. RiskCalc tarafından sağlanan ölçümlerin) de kredi tahlil uzmanı tarafından bankanın risk derecelendirme metodolojisinde -mali ve mali olmayan değişkenler ile birlikte- girdi olarak kullanılmasına olanak sağlar.

Bir sonraki bölüm, bankaların kurumsal kredilere ilişkin öngörülen kurallara uymasına platformun nasıl yardım ettiğini ele almaktadır. Son bölüm, platformun bankalara nasıl Basel II uyumu için asgari koşulları gerçekleştirme fırsatı verdiğini özetler.

2.2 Kurumsal Kredilere İlişkin Kurallar

Komite tarafından tasarlanan, Düzenleme Bölüm III C'de sunulan kurallar iki bölüme ayrılmıştır: risk ağırlıklı varlıklar ve risk bileşenleri. Bizim odak noktamız risk bileşenleri olup, bunlar temerrüt olasılığı (TO), temerrüt halinde kayıp (THK), Temerrüt Halinde Risk Tutarı (THRT) ve efektif vade (EV) 'dir.

BIS II'nin bu bölümü kurumsal kredilere, ihtisas kredilerine ve resmi kurum ve banka kredilerine ilişkin kuralları kapsamakla birlikte, aşağıdaki bahis “kurumsal kredilere” odaklanmaktadır.

⁴ William F. Treacy ve Mark S. Carey, “Journal of Banking & Finance,” Cilt 24, Sayı 1-2, Ocak 2000, Sayfa 167-201.

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
Temerrüt olasılığı		
285 ⁵	Kurumsal krediler ve bankalara açılan krediler için TO; kredinin verildiği borçlunun içsel derecesine ilişkin bir yıllık TO veya %0,03'tür (hangisi daha büyükse).	Platform, her borçlu için bir içsel derecenin türetilebileceği bir çerçeve sunmaktadır. Bu derece, platformda belirtilen esnek bir yöntem kullanılarak bir TO'ya eşlenebilir. Moody's KMV, bankaların böyle bir eşleme yaratmasını teminen ayarlama(calibration) hizmetleri sağlamaktadır. Tüm kurumsal TO'lar için %0,03 oranında bir taban uygulanır.
THK - Temel İDD Yaklaşımı		
287-290	<p>Teminatsız alacaklar ve teminatı kabul edilmeyen alacaklar için, alacağın öncelikli veya önceliksiz olmasına bağlı olarak, %45 veya %75 oranında THK kullanılmalıdır.</p> <p>Dört tür teminat kabul edilmektedir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mali teminat • Alacaklar • Ticari ve İkamet Amaçlı G.Menk.(TGM/İGM) • Diğer teminat 	<p>Platform, öncelikli ve önceliksiz krediler şeklinde bir ayırım getirmekte ve gerekli THK'yı kredinin teminatsız kısmına tahsis etmektedir.</p> <p>Ayrıca uygun (kabul edilen) ve uygun olmayan teminat ayırımını da desteklemektedir. Uygun olmayan teminat, hesaplamalardan kendiliğinden çıkartılır.</p> <p>Kredilerin <i>teminat türleri, uygunluk kriterleri ve öncelik düzeyleri</i> nin tamamı yapılandırılabilir niteliktedir.</p> <p>Bu çözüm, bankaların dört teminat türünün tümünü değerlendirmesine olanak sağlar.</p>

⁵ Bu sayılar Sayfa 1'de bahsedildiği üzere, Basel Bankacılık Denetim Komitesi tarafından yayınlanan "Sermaye Ölçümü ve Sermaye Standartlarının Uluslararası Düzeyde BİDDiriyle Uyumlaştırılması: Gözden Geçirilmiş Düzenleme" metnindeki paragraf numaralarını belirtmektedir.

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
130-135, 145-147, 151-152, 166-169	Bankalar, düzeltilmiş riski hesaplarırken teminatın etkisini dikkate almalıdırlar. Teminat değerini, mali teminatın oynaklığını ve döviz kurlarındaki dalgalanmaları dikkate alacak şekilde düzeltmek için indirimler (haircuts) yapılmalıdır. İndirimin büyüklüğü, teminat türüne, defter değerini rayiç değere göre düzeltme sıklığına ve yeniden değerlemeye bağlı olacaktır. Standart resmi indirimler veya kendi tahminine dayalı indirimler kullanılabilir. Çeşitli uygunluk kriterleri geçerli olup indirimler teminat türüne göre değişir.	Platform, riski farklı teminat ve garanti türlerinin kapsadığı kısımlara ayırmak suretiyle dolaylı olarak düzeltmektedir. Platform, her teminat kalemi hakkında detaylı bilgiler toplar ve uygun indirimini tespit etmeye üzere uygunluk kriterlerini kendiliğinden uygular. Yapısı son derece yapılandırılabilir nitelikte olup, kredi türlerinde ve yeniden değerlendirme kriterlerindeki ayarlamalar yanında; teminat faktörleri, uygunluk kriterleri ve indirimlerin her banka tarafından ihtiyaca göre değiştirilmesine fırsat verir.
140-142, 195, 302-305	Garantiler ve kredi türevleri bazı kriterleri yerine getiriyorsa, sağladıkları kredi koruması dikkate alınabilir. Bir dizi garantör ve kredi koruma sağlayıcı, kabul edilir sayılmaktadır. Bunlar; resmi kurumlar, kamu sektörü kurumları, bankalar, menkul kıymet firmaları ve en az A- düzeyinde bir derecelendirme notuna eş değer bir TO'ya sahip diğer kurumlardır. 1988 Uzlaşısında olduğu gibi, ikame yaklaşımı uygulanacaktır. Yani, garantörün risk ağırlığı borçlunun risk ağırlığının yerini almaktadır. TO, garantöre ait TO olacak, THK da garanti ile ilişkilendirilecektir. Garanti tüm krediyi kapsamazsa, risk ağırlığında düşüş, sadece garantinin kapsadığı kredi kısmı için gerçekleşir. Kredinin kalanına asıl borçlunun risk ağırlığı verilir. Garantiler, ancak karşı taraftan daha düşük risk ağırlıkları olan kurumlar tarafından sağlandığında kabul edilecektir.	Halen sunulduğu haliyle platform, garantilerin hafifletici etkilerini destekler; ancak kredi türevlerinin etkilerini desteklemez. Girilen her garanti hakkında bilgileri toplar ve türe dayalı olarak uygunluk tespiti yapar. Kurumsal garantiler için, garantöre ait TO'nun en az 9 baz puan ⁶ (%0,09) olup olmadığını kontrol eder. Ayrıca, bu çözüm, uygunluğu tespit etmeye üzere garantörün TO ve THK değerlerini borçlunun değerleri ile karşılaştırır. Platform; risk ağırlıklı varlıkları hesaplamasa da garantilerin kapsadığı risk kısmını, teminatın kapsadığı kısmı veya teminatsız kalan kısmı tespit ederek garanti ikamesini destekler. Platform, her garantinin kapsadığı risk kısmını tespit eder ve garantinin TO ve THK değerlerini birlikte saklar. Riskin garantili olmayan kısmı için, ayrı bir THK tespit eder.
150	Teminat, bir varlık sepetiyse, indirim bir ağırlıklı ortalama olacaktır.	Platform, her varlığın kapsadığı risk kısmını tespit etmeye üzere o varlığa uygun indirim uygulamaktadır. Bu kısımların toplanması, ağırlıklı ortalama indiriminin uygulanmasından sonra sepet değerini belirler.

⁶ Bu değer kurum tarafından, garanti türüne dayalı olarak yapılandırılabilir.

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
154	Denetim otoriteleri bankalara indirimleri kendi tahminlerini kullanarak hesaplama izni verebilir.	Tüm parametreler yapılandırılabilir niteliktedir. Bu nedenle, gelecekte bankanın kendi tahminlerine göre parametreleri değiştirmesi mümkündür.
166-169	Bazı işlemler için, yeniden değerlendirme ve provizyonları yeniden marjlama işlemlerinin niteliğine ve sıklığına bağlı olarak, farklı elde tutma süreleri uygundur. Uzlaşi Düzenlemesi, <i>repo türü işlemler</i> , <i>diğer sermaye piyasası işlemleri</i> ve <i>teminatlı krediler</i> şeklinde bir ayırım getirmektedir. İndirimleri bir bazdan diğerine dönüştürmek için formüller sağlanmaktadır.	Platformda dönüştürme formülleri, indirimleri tespit etmek üzere kullanılan asgari elde tutma süresi, yeniden değerlendirme süresi ve elde tutma süresine ait yapılandırılabilir değerler ile uygulanmaktadır. İlk yapılandırılmış haliyle platformda, bunlar sırasıyla 20 gün, 1 gün ve 10 güne ayarlıdır. Bu, teminatlı krediler için asgari elde tutma süresiyle ve denetim otoritesince öngörülen indirimler ile ilişkili elde tutma süresiyle uyumludur.
295-296	THRT'nin bir yüzdesi olarak alınan teminatın rayiç değeri asgari teminatlandırma düzeyini aşmalıdır. Bu değer, teminat türüne bağlıdır. Bu değer (düzey) aşılmazsa, krediye teminatsız kredi gibi bir THK verilecektir. Bir teminat havuzu kullanılıyorsa, kredi sadece bir KRH türünün kapsadığı kısımlara bölünecektir. Uygun mali teminat kısmı hesaplanırken, önce ilgili indirim(ler) uygulanmalıdır. Riskin azaltılması için, uygun mali teminatın ve alacakların değeri riskten düşülmelidir. Sonra, asgari teminatlandırma düzeyine ulaşılmış olup olmadığını tespit etmek üzere, gayrimenkul türü ve diğer teminatların toplamı, azalmış olan risk ile karşılaştırılmalıdır. Öncelikli krediler, "tam olarak teminatlandırılmış" ve "teminatlandırılmamış" şeklinde kısımlara ayrılır. Gereken asgari teminatlandırma eşiği aşılsa, teminat değeri, gerekenden fazla teminatlandırma düzeyine bölünerek azaltılır. Tam olarak teminatlı risk kısmına ait her RAV ⁷ ayrı ayrı hesaplanmalıdır.	Platform, krediyi her biri bir garanti veya bir uygun teminat kalemi tarafından kapsanan veya teminatsız olan kısımlara ayırır. Her teminat kalemine bir asgari teminatlandırma düzeyi belirlenir. Platform, bunu, asgari teminatlandırma eşiğinin geçerli olduğu teminat kalemlerini belirlemek için kullanır. Asgari teminatlandırma eşiğini tespit etmek üzere, garanti değerleri ve asgari teminatlandırma düzeyi sıfır olan teminat (yani uygun indirim sonrası uygun mali teminat ve alacaklar), THRT'den düşülerek <i>düzeltilmiş risk</i> bulunur. Asgari teminatlandırma eşiği, bu düzeltilmiş risk ile diğer teminat kalemlerine ilişkin asgari teminatlandırma düzeyinin (örn. %30) çarpımıdır. Kredi için, platform, asgari teminatlandırma düzeyi sıfır olmayan (gayrimenkul ve diğer teminat) toplam teminat değerini tespit eder. Bu değer, teminatın uygun olup olmadığını tespit etmek üzere bu eşik değeri ile karşılaştırılır. Platform, ayrıca, her teminat kalemine gereken fazladan teminatlandırma düzeyini uygular. Bu işlem, teminat türüne göre yapılandırılabilir ve sistemde bir indirim olarak gösterilir (fazladan teminatlandırma düzeyi = $1/(1 - \text{indirim})$). Her KRH için ayrı THK'lar hesaplanır ve bu, her risk kısmına ait RAV'ın ayrı ayrı hesaplanmasını sağlar.

⁷ Risk ağırlıklı varlık

THK – Gelişmiş İDD Yaklaşımı		
297	Bazı asgari koşullara tabi olmak kaydıyla, denetim otoriteleri bankaların kendi içsel THK tahminlerini kullanmasına izin verebilir. Bu tahmin, THRT'nin bir yüzdesi olarak THK şeklinde ölçülmelidir.	Platformun modeli, Temel yaklaşıma dahil edilmiş metodolojiyi esas alan, yapılandırılabilir bir mimari sağlamaktadır. THK'lar hem bir tutar şeklinde hem de THRT'nin bir yüzdesi olarak ölçülmektedir. Bu itibarla, bir bankanın Gelişmiş metodolojisi genel olarak Temel yaklaşımdaki metodolojiyi izlerse, platform, o bankanın modelinin uygulamasını ilave özelleştirme gerekmeksizin destekler. Aksi takdirde, özelleştirme (customization) yapılır.
306-307	Gelişmiş İDD Yaklaşımını kullanan bankalar (Temel yaklaşım uyarınca) TO veya THK tahminlerini, mevcut garantilere veya kredi türevlerine göre ayarlayarak garantilerin ve kredi türevlerinin risk hafifletici etkilerini yansıtabilirler.	Yukarıda açıklandığı gibi, bu çözüm, garantilerin risk hafifletici etkilerini yansıtacak TO düzeltmeleri/ ayarlamaları yapılmasını destekler. Ayrıca, teminatın hafifletici etkileri değerlendirildikten sonra garantilerin dikkate alınmasına fırsat veren bir yapılandırma seçeneği de mevcuttur. Bu yapılandırma seçeneği, <i>limitine ve tahmini nakde çevrilme değerine bağlı olarak</i> garantinin, THK'yu veya kredinin teminatsız kısmını azaltma (veya tamamen kapatmak) amacıyla kullanılmasına imkan verir.
THRT - Temel İDD Yaklaşımı		
311-314, 82, 85, 1988 Uzlaş Ek 3	Bilanço dışı kalemler, kredi dönüştürme faktörleri (KDF) kullanılarak risk (yani kredi kullanım miktarı) eş değerlerine dönüştürülecektir. Kredi türüne ve ilk vadeye bağlı olarak farklı KDF'ler uygulanır. KDF'nin uygulandığı tutar -hangisi daha düşükse- kullanılmamış kredi taahhüdü değeri veya kredi üzerindeki olası kısıtlamaları yansıtan bir değerdir. Kredi, kayıtsız şartsız olarak ve derhal iptal edilebilirse, yüzde sıfır KDF uygulanabilir. Bankanın kısıtlamalı ve derhal iptal edilebilir krediler nedeniyle THRT'de azalmalar kaydedebilmesi için, izleme koşullarının uygulanması gerekir.	Platform, krediyi kullanılmış ve kullanılmamış kısımlara ayırır. Düzeltme faktörleri (KDF'ler) her iki kısım için de belirlenmekte olup, THRT hesaplamasını desteklerler. Bu faktörleri, kredi türü, ilk vade ve kredinin derhal iptal edilebilir olup olmadığı tayin eder. Halen sunulduğu haliyle platform, kredilerin kısıtlanmasını doğrudan desteklememektedir. Ancak, kısıtlanmış limit, kredi limiti olarak belirtilebilir.
THRT - Gelişmiş İDD Yaklaşımı		
316	<i>Riskin, Temel İDD yaklaşımında %100 oranında bir KDF'ye tabi olmaması kaydıyla</i> , asgari koşulları yerine getiren bankalara KDF'ler için kendi tahminlerini kullanma izni verilecektir.	THRT hesaplama mimarisi son derece yapılandırılabilir niteliktedir. Kredi türleri ve hangi KDF'nin kullanılacağını tespit eden diğer faktörler gibi KDF'ler veya düzeltme parametreleri de değiştirilebilir.

Efektif Vade		
318-322	Temel İDD yaklaşımında, efektif vade, repo türü işlemler hariç 2.5 yıl olacaktır. Gelişmiş İDD yaklaşımında, efektif vadeyi tespit etmek üzere genellikle, mümkünse, zaman ağırlıklı bir nakit akış formülü kullanılır. Çoğu kredi için, bir yıllık bir taban değeri geçerlidir. Bazı koşullarda, nispeten küçük kurumsal borçluların kredileri bu gerekten muaf tutulabilir.	Halen sunulduğu haliyle platform, efektif vade hesaplamamaktadır. Bu konu, gerekirse özelleştirme yoluyla çözümlenebilir.

2.3 Kurumsal Kredilere İlişkin Asgari Koşullar

Komite, İDD yaklaşıma uygunluk için bankaların yerine getirmesi gereken on iki genel koşul önermiştir. Her koşul, derecelendirme ve risk ölçüm sürecinin farklı bir yönü ile ilgilidir. Bunlardan 10 tanesi, platformu ilgilendirmektedir: Asgari koşulların bileşimi, asgari koşullara uyum, derecelendirme sisteminin tasarımı, derecelendirme sisteminin işleyişi, kurumsal yönetim ve denetim, içsel derecelendirme notlarının kullanımı, risk sayısallaştırma, içsel doğrulama, denetim otoritesinin öngördüğü THK ve THRT tahminleri ve kamuya açıklama.

2.3.1. Koşul 1: Asgari Koşulların Bileşimi

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
389, 391	Riskin tahmini ve bu işlemin bankanın risk derecelendirme sistemiyle bağlantısı, anlamlı ve makul ölçüde doğru bir risk farklılaştırması sağlamalıdır. Tüm İDD bankaları kendi TO tahminlerini üretmelidir.	Platform, hem mali hem de takdire dayalı verileri her derecelendirme kararına dahil ederek bankalara borçlu riskini mali ölçüler (örn., likidite, sermaye yapısı ve faaliyetler) ve takdire dayalı faktörler (örn., rekabet durumu, yönetim kalitesi ve müşteri çeşitliliği) dahil çok sayıda önemli boyutta farklılaştırma gücü vermektedir.
	İDD bankaları temel olarak proje finansmanı, varlığa dayalı krediler ve ticari gayrimenkul kredileri gibi ihtisas kredileri (İK) ⁸ için kendi TO'larını üretme veya İK kredi riskini ölçmek için öngörülen resmi değerleri (denetim otoritesinin değerlerini) kullanan metodolojiye güvenme seçeneğine sahiptir.	Zarar özelliklerinin belirlenmesi geleneksel kurumsal kredilerden farklı bir çerçeve gerektirdiği takdirde; platformun esnekliği, bankaların <i>-İK varlıklarının ve diğer kredi türlerinin riskini ölçmek için kullanılanlar dahil-</i> risk derecelendirme modellerinin pek çok türünü yazılıma dahil etmesine izin verir.

⁸ Daha fazla detay için bkz. paragraf 187-196, 218-220 ve 244-253.

2.3.2. Koşul 2: Asgari Koşullara Uyum

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
392	Bankaların kredi riski yönetim uygulamaları Komite ve ulusal denetim otoriteleri tarafından kabul edilmelidir.	Platform, tüm dünya çapındaki kurumlarda milyonlarca krediyi derecelendirmek için kullanılmıştır. Platformdan yararlananların çoğu, sahip oldukları kredi riskini yönetme uygulamaları için düzenleyici denetim otoritelerinden onay almıştır. Moody's KMV Risk Advisor Advisory Group (MRAAG- Risk Danışma Grubu), RiskAnalyst'in en iyi sektör uygulamalarını aktif olarak kullanarak borçlu değerlendirmeleri oluşturmasını temin eder.

2.3.3. Koşul 3: Derecelendirme Sisteminin Tasarımı

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
395	Bir banka, her varlık sınıfında birden çok derecelendirme metodolojisinden/ sisteminden yararlanabilir. Bankalar zorunlu sermaye gereklerini en aza indirme maksadıyla, borçluları, derecelendirme sistemleri arasında uygun olmayan şekilde (yani keyfi derecelendirme sistemi seçerek) dağıtmamalıdır.	Platform, bankaların aynı kurulumda birden çok risk derecelendirme modelini kullanmasını mümkün kılar. Yapılandırılabilir kurulum ve müşteri yönetim menüleri, derecelendirilmekte olan borçlu türüne uygun modelleri seçecek şekilde ayarlanabilir.
Derecelendirme Boyutları		
396	Derecelendirme sistemi iki boyuta sahip olmalıdır: Borçlu temerrüt riski ve İşlem/ Kredi riski.	Platform, borçlu ve THK derecelendirme notları şeklinde iki boyutlu bir derecelendirme notu üretmektedir. Borçlu derecelendirme notu, analiz edilmekte olan firmanın kalitesini değerlendirir ve işlem detaylarından bağımsızdır. THK derecelendirme notu, kredi özelliklerini ve ilgili kredi riski hafifletici faktörleri dikkate alır.
397	Bankalar, bir borçlunun derecesi ile onun risk düzeyi arasındaki, özellikle o derecenin TO'su ile o TO'yu vermek için kullanılan kriterler arasındaki, ilişkiyi belgelemelidir.	Platform, her bankanın özel risk tanımları veya kategorilerine göre bir borçlu derece ölçeği geliştirmesine ve uygulamasına imkan verir. Kurulum sürecinin bir parçası olarak, Moody's KMV her risk derecesi ile ilişkili TO düzeylerinin tespitine yardım edebilir.
399	Gelişmiş İDD yaklaşımını benimseyen bankalarda, kredi derecelendirme notları sadece THK'yı yansıtmalıdır. Bu değerlendirme, bir kredinin değerini etkileyen tüm yönleri içerebilir.	Platformun THK derecelendirme notları bir kredinin görece riskliliğini değerlendirir. Bu notlar, kredinin mali ve mali olmayan yönlerini, ilgili teminatı ve garantileri kapsar ve geri tahsilat riskini kapsamlı şekilde yansıtır.

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
Derecelendirme Yapısı		
403-404	Borçlu ve kredi derecelendirmelerinde, borçlular, herhangi bir risk derecesinde aşırı biçimde yoğunlaşmamalıdır. Derecelendirme sistemleri, krediler için asgari 7 geçer (temerrütte olmayan) dereceye ve 1 temerrütte kredi derecesine sahip olmalıdır.	Bu çözüm, derecelendirme modellerinin sonuçlarını banka tarafından ayarlanabilecek, sürekli ve göreceli bir ölçek bazında sunar. Banka, derecelendirme modelinin puanlarını gerek duyduğu ölçüde kendi derecelendirme sistemine eşleştirebilir. Moody's KMV, kurulum sırasında bu eşleştirmenin ince ayarına yardımcı olabilir.

Derecelendirme Kriterleri		
410	Bankaların borçlulara ve risklere (kullanılan kredilere) derece vermek üzere kullanılan somut derecelendirme tanımları bulunmalıdır. Tanımlar, sezgi yoluyla anlaşılabilir olmalı ve anlamlı bir risk farklılaşması oluşturmalıdır.	Sistem, iyi yapılandırılmış ve güvenli bir yaklaşım çerçevesinde analistin, önemli kriterleri değerlendirebilmesini ve belgelendirebilmesini sağlar. Sistem, bu kriterlerin analizi için tutarlı bir süreç kullanmakta; böylece, borçlunun risk profilinin sezgisel olarak değerlendirilmesini sağlamaktadır.
	Tüm bankada ve iç birimlerde tutarlı, güvenilir uygulama için her derece açıkça tanımlanmalıdır.	Platform; kredi politikası tanımını bankada kullanılmakta olan terminoloji ile tutarlı ve mevcut kredi kültürüne desteklenen bir çerçevede sağlamaktadır.
411	Borçlulara ve kredilere derece tayin ederken, bankalar, tüm ilgili ve önemli bilgileri dikkate almalıdır. Bilgiler güncel olmalıdır.	Platform, finansal tablo verilerini ve ilgili performans rasyolarını finansal raporlarda bulunmayan yargısal faktörlerle birleştirebilir. Banka, risk derecelendirmesini güncel bilgilerin belirlediğinden emin olmak üzere borçluları ve işlemleri gerekli görüldüğü sıklıkta yeniden derecelendirebilir.
	Dış derecelendirme, bir içsel dereceyi tayin eden başlıca faktör olabilir; ancak banka, ilgili diğer bilgileri dikkate almalıdır.	Bankalar, bir karma risk derece(lendirmesi) üretmek üzere borçlu hakkında ek bilgilerle birlikte dış derecelendirmeleri ve diğer risk ölçümlerini de kullanan modeller kurabilirler.

Değerlendirme Zaman Dilimi		
414-415	Her risk derecelendirmesine ilişkin bir yıllık Bankalar, Temerrüt Olasılığı tahminleri üretmeleri gerekmesine rağmen, derece tayin ederken daha uzun bir zaman dilimi kullanmalıdırlar. Özellikle, her borçlunun öngörülme olaylar karşısında yükümlülüklerini karşılama kabiliyetini değerlendirmelidirler. Bu gereklilik, dereceler tayin edilirken sürece stres senaryoları dahil edilerek veya borçlunun öngörülme olaylardan etkilenme olasılığı dikkate alınarak yerine getirilebilir.	Platform, geleceğe yönelik bir risk değerlendirmesi oluşturmak üzere yönetim kalitesi, kazançların kalitesi, tedarikçilerle ilişkiler ve piyasa konumu gibi yargısal faktörleri içerebilir. Bu faktörler, finansal sıkıntı zamanlarında borçlunun yükümlülüklerini karşılama kabiliyetinin değerlendirilmesini sağlayabilir. Önemli olan husus şudur: Bankalar, bir borçlunun geri ödeme kabiliyetini en iyi temsil ettiğine inandıkları yargısal faktörleri sürece dahil etmek üzere bu çözümü istedikleri şekilde ve kolayca özelleştirebilirler.

Modellerin kullanımı		
417	Kredi puanlama modelleri ve diğer mekanik usuller başlıca risk değerlendirme esasları olarak kullanılabilirse de, ilgili tüm bilgilerin dikkate alınmasının sağlanması için yeterli insan yargısı gereklidir. Modelleri insan yargısı ile birleştirirken, bu yargı, modelin dikkate almadığı tüm ilgili ve önemli bilgileri dikkate almalıdır.	Platform, kredi puanlama modellerinin ve riske ait diğer dış değerlendirmelerin risk derecelendirme modelinin girdileri olarak kullanılmasını destekler. Bu ölçümler, derecelendirme modelinde takdire dayalı ve diğer veri unsurları ile birlikte değerlendirilebilir.
	Banka, bir istatistiksel temerrüt (tahmin) modelinin girdisi olan verilerin doğrulanması için, bir sürece ve sonuçta hesaplanan risk derecelendirme notlarının doğruluğu, eksiksizliği ve uygunluğuna ilişkin bir değerlendirmeye sahip olmalıdır. Banka, ayrıca modelin insan gözüyle incelenmesine ilişkin usullere, prosedürlere ve düzenli bir model doğrulama döngüsüne sahip olmalıdır.	Moody's KVM Modeling Services (Modelleme Hizmetleri), bankalara risk derecelendirme sistemlerinin tahmin gücünü doğrulamalarında yardım edebilir. Ayrıca, mevcut modellerimiz Moody's KVM Risk Advisor Advisory Group (MRAAG)'tan alınan geri bildirimlere dayalı olarak sık sık güncellenmektedir.

2.3.4. Koşul 4: Risk Derecelendirme Sisteminin İşleyişi

Para.	Koşullar	Moody's KVM'nin Sağladıkları
422	Her kurumsal borçluya, resmi kurum niteliğinde borçluya ve borçlanan her bankaya ve bunların kredilerine, kredi onay sürecinin bir parçası olarak bir derecelendirme notu verilmelidir.	Platform, derecelendirme sürecine dahil olan bireyler arasındaki etkileşimi destekler; elektronik vaka dosyaları ve özet raporlar vasıtasıyla değerlendirmeleri anlamalarını kolaylaştırır.
424	Derecelendirme notu tahsisleri ve dönemsel not değerlendirmeleri, kredinin açılmasında menfaati bulunmayan bir kişi/departman tarafından yapılmalıdır. Bu süreç belgelendirilmelidir.	Sezgisel bir analiz yapısı ile birleştirilmiş açıklama raporları, platform değerlendirmelerinin nasıl üretildiğinin anlaşılmasını kolaylaştırır.
425	Borçluların ve kredilerin derecelendirme notları, en azından yılda bir defa yenilenmelidir. Borçlu veya kredi hakkında önemli bilgilerin ortaya çıkması halinde, not gözden geçirme sürecinin başlatılması gerekir.	Elektronik bilgi dosyalarının kullanılması, gerektiğinde manuel veya otomatik yeniden derecelendirmeyi kolaylaştırır. Güncellenmiş mali tabloların toplu işlem modunda otomatik olarak sisteme girilmesi, portföyün sık sık yeniden değerlendirilmesine (derecelendirilmesine) imkan verir. Bir borçlu hakkında ortaya çıkan yeni, takdire dayalı bilgiler süratle, yeniden gözden geçirilmiş bir derecelendirme notu tespit etmek üzere ilgili dosyaya eklenebilir.

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
426	Banka, borçlunun mali durumu ve kredi özellikleri hakkında THK'ları ve THRT tahminlerini etkileyen ilgili ve önemli bilgileri (teminatın durumu gibi) toplamak ve güncellemek için etkin bir sürece sahip olmalıdır. Bir derecelendirme notunun tespitinden sonra, bankanın notu zamanında güncellemek için bir prosedürü bulunmalıdır.	RiskAnalyst, borçlular hakkında sınırsız ölçüde mali tablo bilgisini süre sınırlaması olmaksızın saklayabilir. Bu bilgiler, risk derecelendirme modellerinde kullanılmak üzere kendiliğinden platforma aktarılır. Platform; krediler, kredi riskini hafifleticiler ve bunlar arasındaki ilişkiler hakkında veri toplama ve güncelleme için gerekli zemini sağlamaktadır. Banka bünyesine özel hizmetler sunan Moody's KMV Profesyonel Hizmetler, platform ile kurumdaki diğer sistemler arasındaki bağlantılar yaratabilir.
428	Bankalar, derecelendirme notlarına müdahale edip değiştirmek (override) ile ilgili açık prensiplere ve prosedürlere sahip olmalıdır. Bu tip değişiklikler açıkça belgelenmeli ve ilgili geri ödeme performansları ayrıca takip etmelidir.	Platformda risk değerlendirmesindeki değişiklikler ve müdahaleler açıkça belirtilmekte olup, gerekçenin izahı için sisteme açıklama notları eklenebilir. Platform hem yeni derecelendirme notunu hem de değiştirilmiş (yani ilk) notu vaka arşivinde saklar.
429	Bankalar, verilen ilk risk derecelendirme notunu, gözden geçirilmiş notu ve notlar arası geçişi etkileyen borçlu ve kredi özellikleri hakkındaki önemli verileri toplamalı ve saklamalıdır. Bu veriler, denetim raporlaması için temel oluşturacaktır.	Veriler iki düzeyde saklanmaktadır: Borçlu ve portföy. Borçlu düzeyinde, platform, RiskAnalyst'e girilen tüm rakamsal verileri ve kredi tahlil uzmanı tarafından girilen takdire dayalı değerlemeleri saklar.
430	Bankalar, derecelendirme notlarının verilme anından itibaren borçlular ve garantörler hakkında derecelendirme arşivleri tutmalıdır. Risk değerlendirmelerinin tarihleri ve sonuç olarak hesaplanan notları, notların türetilmesinde kullanılan metodoloji ve önemli karar verileri, sorumlu kişi veya model, bu arşive gereken başlıca girdiler arasındadır. Temerrüt halindeki borçluların kimliği, ilgili kredilere dair açıklama ve temerrütlere yol açan zamanlama ve koşullar saklanmalıdır. Bankalar ayrıca, derecelendirme sisteminin tahmin gücünü takip etmek üzere not dereceleriyle ve notlar arası geçişlerle ilişkili TO'ları ve gerçekleşen temerrüt oranlarını saklamalıdır.	Kullanıcılar, kredi verilerini saklayıp takip edebilir ve kredi bilgileri ile borçlu arasında bağlantı kurabilir. Yapılan not değişiklikleri ve bunların açıklamaları da bu düzeyde saklanır. Bir borçluya veya bir krediye ait derecelendirme notunun tayinine katkısı olan tüm bilgiler, arşiv işlevi tarafından toplanır ve saklanır. Platform; bankaya portföy düzeyinde, risk-derecelendirme notu eğrisindeki kredilerin anlaşılmasından, portföy kalitesinin ortaya çıkarılması ve tarihsel trendlerin değerlendirilmesine kadar çok amaçlı kullanılabilir, kapsamlı bir raporlama işlevi sağlamaktadır.
431	Gelişmiş İDD yaklaşımını kullanan bankalar, ayrıca, her kredi ile ilgili THK ve THRT tahminleri hakkında benzer verileri toplamalı ve saklamalıdır.	Sistem, ayrıca, istatistiksel TO değerlendirmeleri ile ilgili bilgileri, kredi bilgilerini ve işlem derecelendirme notlarını saklayabilir. Veritabanı mimarisi çok esnek olup, her banka tarafından ihtiyaca göre değiştirilebilir.

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
434-436	Bir İDD bankası, sermaye yeterliliği değerlendirmesi için kullanabileceği sağlıklı "stres testi" süreçlerine sahip olmalıdır. Bu test, dereceler arasındaki olası geçişleri ve kredi ortamındaki bozulmanın bankanın risk derecelendirme notları üzerindeki etkilerini kapsamalıdır. Bankalar ayrıca mevcut kredilerine ilişkin dış derecelendirme notları arasındaki geçişleri de takip etmelidir.	Moody's KMV, platformda toplanan verilerden ve mevcut derecelendirme modellerinden yararlanarak, bankanın bir kredi portföyüne ilişkin dayanıklılık testleri düzenleyip uygulamasına yardım edebilir. Bu çözüm ayrıca, kullanıcıların gelecek dönemlere ait mali tablo bilgilerini farklı senaryolarda öngörmesine izin verir. Bu, zorlayıcı koşullar altındaki her borçlunun analizini kolaylaştırabilir.

2.3.5. Koşul 5: Kurumsal Yönetim ve Denetim

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
438-440	Derecelendirme ve TO tahmin sürecinin önemli tüm yönleri Yönetim Kurulu, yönetim komitesi ve üst yönetim tarafından anlaşılmalı ve onaylanmalıdır. Yönetim, sürekli olarak derecelendirme sisteminin düzgün çalışmasını sağlamalıdır. İçsel derecelendirme notları bu husustaki raporların önemli bir parçası olmalıdır. Raporlar; dereceler itibarıyla risk profilini, derecelendirme notları arasındaki geçişleri, derece itibarıyla ilgili parametrelerin tahminini ve gerçekleşen tahmini temerrüt oranları karşılaştırmasını içermelidir.	Platform şu anda zarar veya temerrüt bilgilerini saklamamaktadır. Bu raporları üretmek için, bankanın platform portföyüne ait verileri diğer kaynaklara ait veriler ile birleştirmesi gerekecektir.

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
441	<p>Banka, içsel derecelendirme sisteminin tasarımı, uygulanması ve performansından sorumlu olan bağımsız bir kredi gözden geçirme birimine sahip olmalıdır. Bu birim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • içsel dereceleri test etmeli ve izlemeli; • bankanın içsel derecelendirme sisteminin çıktıları hakkında raporlar, içsel dereceler itibarıyla kredi performansı ile ilgili tarihsel veriler, geçiş analizleri, verilmiş derecelerin dış derecelendirme notları veya temerrüt öngörü modelleri ile karşılaştırmaları ve her derecedeki kredilerin önemli derecelendirme kriterleri itibarıyla toptan izleme (raporlarını) üretmeli ve analiz etmeli; • derecelendirme notu tanımlarının tüm departmanlarda ve coğrafi alanlarda tutarlı olarak uygulanıp uygulanmadığını denetlemeli; • derecelendirme sürecindeki değişiklikleri ve değişikliklerin nedenlerini gözden geçirmeli ve belgelemeli ve • temerrüdü halen tahmin edip edemediklerini tespit etmek üzere derecelendirme kriterlerini gözden geçirmelidir. 	<p>Bir borçlunun derecelendirildiği her seferde, sistem, derecelendirme modelinin girdileri ve çıktıları ile ilgili tüm verileri saklar.</p> <p>Bankadaki diğer veriler ile birlikte kullanılan bu bilgiler, derecelendirme modelinin etkinliğinin gözden geçirilmesi ve derecelendirme notuna göre risk seviyesinin ayarlanmasında temel sağlamaktadır.</p>
442	<p>Kredi risk birimi, derecelendirme sürecinde kullanılan her modelin sorumluluğunu ve kontrolünü üstlenmelidir.</p>	<p>Platform, ayrıca, değerlendirme metodolojisinin ihtiyaca göre güncellenmesine ve özelleştirilmesine izin verir.</p>
443	<p>Banka, içsel derecelendirmelerin sayısallaştırılması dahil olmak üzere, kendi derecelendirme sistemini kendi içinde en azından yılda bir defa denetlemeli ve bunu belgelemelidir. Bazı durumlarda, dış denetim de gerekebilir.</p>	<p>Derecelendirme girdilerinin dağılım düzenlerini ve trendlerini izlemek üzere platformda portföy düzeyinde raporlar üretilebilir. Bu özellik, örneğin, derecelendirme notlarının yaratılması sırasında olabilecek yanlış tutumların belirlenmesini destekler. Sistemin ürettiği ikazlar ve tavsiyeler de olası tutarsızlıkların belirlenmesi için kullanılabilir.</p>

2.3.6. Koşul 6: İçsel Derecelendirme Notlarının Kullanımı

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
444	İçsel derecelendirme notları ve bunlara karşılık gelen temerrüt ve zarar tahminleri, İDD yaklaşımını kullanan bankalarda kredi onayları, risk yönetimi, içsel sermaye tahsisleri ve kurumsal yönetim süreçlerinde asli bir rol oynamalıdır.	Platform, bankanın içsel kredi kültürü, politikaları ve deneyimine uygun yapılandırılmış ve ayarlanmıştır. Tipik olarak bir bankanın kredi onay sürecinin bir parçasıdır ve bankada istenen her kredi yetkilisine temin edilmektedir. Bu yaklaşım, yönetime, borçlu ve kredi riskini derecelendirmek için tutarlı ve makul yöntemlerin kullanılmakta olduğunun güvencesini verir.

2.3.7. Koşul 7: Risk Sayıllaştırma

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
	İDD yaklaşımını kullanan tüm bankalar her içsel borçlu derecesi için bir TO tahmin etmelidir. Bu tahminler, ilgili ve mevcut tüm verileri ve yöntemleri içermelidir.	
TO Tahminlerine ilişkin Koşullar		
446-447, 452-453	<p>TO tahminleri, ilgili derecedeki borçlular için gerçekleşmiş bir yıllık temerrüt oranlarının uzun süreli bir ortalaması olmalıdır. Tahminler tarihsel deneyime ve ampirik bulguya dayanmalıdır. Bankalar, tahminlerini en azından yılda bir defa gözden geçirmelidir.</p> <p>İDD yaklaşımını kullanan tüm bankalar, her içsel borçlu derecesi için bir TO tahmininde bulunmalıdır. Bu tahminler, ilgili ve mevcut tüm verileri ve yöntemleri kapsamalıdır. Bankalarda ve veri kaynaklarında tutarlı risk tahminleri sağlamak üzere, temerrüt daima aşağıdaki durumlardan bir veya daha fazlasının mevcudiyeti olarak tanımlanır:</p> <ul style="list-style-type: none"> • borçlunun borcunu (ana para, faiz, veya komisyonlar) tamamen ödemesinin olası olmadığı tespit edilmesi; • borçlunun herhangi bir kredi yükümlülüğünü ödemede vadesinden itibaren 90 günden fazla gecikmesi; • bankanın kredi yükümlülüğünü tahakkuk etmemiş statüsüne alması; • Ana para, faiz veya komisyon feragatini veya erteleme içeren bir borç silme, özel karşılık veya borç yapılandırma/konkordato halinin bulunması; • Bankanın kredi yükümlülüğünü (krediyi), 	Platform, risk derecelendirme modelinde bankanın kullandığı herhangi bir temerrüt tanımının ayarlanmasına izin verecek surette yapılandırılabilir.

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
	<p>kredi tutarına göre önemli bir zararla satması;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bankanın kredi yükümlülüğünün yeniden yapılandırılmasına muvafakat etmesi; veya • Borçlunun iflas veya alacaklılardan benzeri koruma müracaatında bulunmuş olması. 	
461-462	<p>TO'ları tahmin etmek için, bankalar, aşağıda açıklanan bir veya daha fazla yöntemi kullanabilir. Farklı tekniklerin sonuçlarını birleştirirken takdire dayalı değerlendirmelerin önemini kabul etmeleri, tekniklerin ve bilgilerin sınırlamalarına göre ayarlama yapmaları gerekir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • İçsel temerrüt deneyimi: Banka, tahminlerin kredi&plasman standartlarını yansıttığını (bunlara uygunluğunu) göstermelidir. Banka dışı bir veri tabanında toplanmış veriler kullanılırken, banka bu verilerin kendisinin verilerine benzer olduğunu göstermelidir. • Dış derecelendirme notlarına eşleme: Derecelendirilen krediler için, bankalar, kendi içsel derecelerini bir Dış Kredi Değerlendirme Kurumunun (DKDK) kullandığı bir ölçüğe eşleyebilirler. Daha sonra banka, gözlemlenen DKDK kaynaklı temerrüt oranını kendi derecelerine atayabilir. Eşlemenin dayanağı belgelendirilmelidir. • Bir istatistiksel temerrüt öngörü modeli kullanma: Banka, istatistiksel bir temerrüt öngörü modeli kullanabilir ancak, borçlu popülasyonunun modelin örneğindeki popülasyona uygun olduğunu kanıtlamalıdır. 	<p>Portföy perspektifinden bakıldığında, platformun borçlu derecelendirmeleri, borçluların süreklilik gösteren bir ölçekte sıralanması şeklindedir. İDD uyumu için, bu ölçek, her not sınıfı için bir ortalama TO olmak üzere farklı seviyelere bölünmelidir. Borçlu derecelendirme notları uygun içsel dereceye eşlenmelidir. Bu eşleme, derecelerde gereken risk dağılımının sağlanması açısından muhtemelen doğrusal bir dağılım olmayacaktır. Komite, bankaların kredilerini TO'lara ayarlamak üzere tek bir yöntem kullanmasına izin verse de Moody's KMV'nin ayarlama ve doğrulamadaki deneyimi, bu tahminler yapılırken mevcut tüm bilgilerin kullanılmasının önemli olduğunu göstermektedir.</p>
463	<p>Bir bankanın TO'larını nasıl türettiği dikkate alınmaksızın, bu amaçla kullanılan tarihsel gözlem süresi en az bir veri kaynağı için en az beş yıl olmalıdır.</p>	<p>Bazı kurumların ayarlama maksatları için yeterli sayıda temerrüt toplanması yıllar alabilir; bu durumda bankalar arasında sınırlı veri havuzu oluşturulması uygulanabilir bir alternatif olabilir; ancak havuzdaki tüm bankalar benzeri borçlu derecelendirme portföyü profillerine sahip olmalıdır. Platform, derecelendirme ve kredi&plasman standartlarının zaman içinde tutarlı kalmasını sağlayıcı bir çerçeve sunmaktadır.</p>

THK ve THRT Tahminlerine ilişkin Koşullar		
468-470	<p>Bir banka, ilgili riskleri belirlemek üzere gerekirse, her kredi için, ekonomide olumsuz değişim koşullarını yansıtan bir THK tahmin etmelidir. Banka, borçlunun riski ile teminatın veya teminat sağlayıcının riski arasındaki her karşılıklı bağımlılığı dikkate almalıdır. Mevcut herhangi bir karşılıklı bağımlılık, muhafazakar bir şekilde ele alınmalıdır.</p> <p>Mevcut herhangi bir para birimi uyumsuzluğu için de muhafazakar bir şekilde işlem yapılmalıdır. THK tahminleri, sadece teminatın tahmini piyasa değerine değil, tarihsel geri tahsilat oranlarına (da) dayalı olmalıdır.</p>	<p>RiskAnalyst, bir bankanın kredi düzeyinde THK hesaplamasına ve teminat türüne/türlerine özgü önemli faktörleri tespit etmesine fırsat veren yapılandırılabilir bir mimari sağlamaktadır. Bu, bankanın teminata özgü uygunluk kriterlerini, indirimleri ve THK değerlerini belirlemesini sağlar.</p> <p>Halen sunulduğu haliyle platform, para birimi uyumsuzluklarını doğrudan desteklememektedir. Platform, teminatın ve garantilerin özellikleri ile ilgili olan ve gelecek THK değerlerinin tahmininde kullanılabilir verilerin toplanması için kullanılabilir.</p> <p>Platform, kullanıcıya her KRH hakkında geri tahsilat değerleri ile ilişkilendirilebilecek ilgili sorular sunar. Sorular, sözkonusu işlem bazında hangi verilerin ilgili olduğuna dair bankanın görüşüne bağlı olarak değiştirilebilir.</p>
474, 476	<p>Bilanço kalemleri için, bankalar fiili kredi kullanım tutarından az olmayan bir THRT tahmin etmelidir.</p> <p>Gelişmiş yaklaşım ile ilgili ilave asgari koşullar, türev araçlar hariç bilanço dışı kalemlere odaklanır. Her kredi türü için THRT tahminleri sağlanmalıdır.</p> <p>Tahminler kredi türüne göre farklılık gösteriyorsa, bu krediler arasındaki ayırım açık ve anlaşılır olmalıdır.</p> <p>Tahminlerin üretilme kriterleri makul ve sezgisel olmalı ve önemli THRT faktörlerine dair bankanın görüşünü temsil etmelidir.</p>	<p>Platform, her kredi hakkında bilgi toplanması için yapılandırılabilir bir çerçeve sağlamaktadır. Bu çerçeve, kredi türleri arasında farklılaştırmayı desteklemeli ve bankanın gelecek modeller için veri toplamasına izin vermelidir.</p> <p>Platformun topladığı bilgilere dayalı olarak, kredi değerlerini, THRT'yi tespit edecek şekilde düzenlemek üzere farklı parametreler veya KDF'ler kullanılabilir.</p>

2.3.8. Koşul 8: İçsel Tahminlerin Doğrulanması

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
500-503	<p>Bankalar, derecelendirme sistemleri, kredi süreçleri ve tüm ilgili risk bileşenlerinin doğruluk ve tutarlılığını doğrulamak için güçlü bir sisteme sahip olmalıdır.</p> <p>Bankalar, her derece için gerçekleşen temerrüt oranlarını tahmini TO'lar ile düzenli olarak karşılaştırmalı ve bu oranların beklenen derece aralığı içinde olduğunu gösterebilmelidir.</p> <p>Bu analiz en azından yılda bir defa yapılmalıdır.</p>	<p>Platformdaki borçlu dereceleri tam olarak belgelendirilmekte olup, sürekli olarak geriye dönük testleri ve içsel doğrulamaları yapılabilir.</p> <p>Standart analizin finansal göstergeler kısmı dış doğrulama testlerine tabi tutulmuştur; ancak, takdire dayalı girdilerin doğrulanması sadece içsel olarak yapılabilir.</p> <p>Sistemin modüler yapısı, değişikliklerin</p>

⁹ yani durgunluk → toparlanma → büyüme → daralma döngüsünü

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
	Bankalar, kendi derecelendirme sistemlerini uzun süreli veri arşivlerine dayalı olarak kurmalı ve çeşitli ekonomik ortamları –ideal olarak – tam bir ekonomik konjonktür döngüsünü ⁹ kapsayacak surette nitel olarak doğrulamalıdır. Bankalar, doğrulama yöntemlerinin ekonomik döngü içinde sistemli bir şekilde değişmediğini göstermelidirler. Kullanılan yöntem ve verilerdeki değişiklikler detaylı olarak belgelendirilmelidir.	kontrol edilmesine ve etkilerinin anlaşılmasına fırsat verir. Moody's KMV Modeling Services (Modelleme Hizmetleri), tüm dünyada bankalar tarafından derecelendirme modellerinin doğruluğunu ölçmek (validation) ve model çıktılarının TO'lar gibi gerçek risk ölçümlerine bağlantısını sağlamak için kullanılmaktadır.

2.3.9. Koşul 9: Denetim Otoritesinin Öngördüğü THK ve THRT Tahminleri

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
506	Temel İDD yaklaşımını kullanan, ancak THK ve THRT için kendi tahminlerinde bulunma koşullarını yerine getirmeyen bankalar, uygun mali teminat için standart yaklaşımda açıklanan (Bölüm II.D: Standart Yaklaşım - Kredi Riski Hafifletme başlığı altında öngörülen) asgari koşulları yerine getirmelidir.	Bu koşullar yukarıda detaylı olarak belirtilmiştir.
507, 509	Kurumsal kredilere ilişkin uygun TGM veya İGM, borçlu riskinin ilgili gayrimenkulün veya projenin performansına önemli ölçüde bağlı olmadığı ve rehnedilen teminatın değerinin borçlunun performansına önemli ölçüde bağlı olmadığı teminat olarak tanımlanmaktadır. Biçilen değer, cari piyasa değeri kadar veya daha az olmalıdır; bankanın gayrimenkulün değerinin sık sık izlemesi beklenir. Gayrimenkulün değerinin cari piyasa fiyatlarına göre önemli ölçüde düşmüş olabileceğine dair bilgi bulunduğu, profesyonel bir değerlendirme eksperisi gayrimenkulü değerlemelidir. Bazı ülkelerde, uygun teminat, bankanın üzerinde birinci dereceden ipotēge sahip olduğu gayrimenkullerle sınırlanır.	Platform, teminat-borçlu bağımlılığını ortaya çıkarıcı spesifik sorular kullanır. Bu sorular bir bağımlılığı ortaya çıkarırsa, teminat uygun sayılmaz. Platform, ayrıca, değerleyici, değerlendirme tarihi ve ipotek derecesi hakkındaki bilgileri toplamaktadır. Ancak, halen sunulduğu haliyle platform, bu bilgileri uygunluk kriterleri hesaplarken kullanmaz.
511	Uygun mali alacaklar, asıl (ilk) vadesi 1 yılı aşmayan alacaklardır.	Platform tüm İDD uygunluk kriterlerin doğru şekilde tatbik edilmesini sağlamaktadır.

Para.	Koşullar	Moody's KMV'nin Sağladıkları
518-519	<p>Banka, belirli krediler için uygun olan bir sürekli izleme süreci bulundurmalıdır. Süreç, hem borçlunun hem de ihraççının mali analizini içermelidir.</p> <p>Rehinli alacaklar çeşitlendirilmeli ve borçluyla gereksiz şekilde karşılıklı ilişkisi olmasına izin verilmemelidir.</p> <p>Karşılıklı ilişki yüksekse, marjlar ayarlanırken, duruma eşlik eden riskler dikkate alınmalıdır. Bağlı kuruluşlardan alacaklar, risk hafifletici olarak kabul edilmeyecektir.</p>	<p>Platform, teminat türünü bir yıldan az borçlular veya alacaklar olarak belirler. "Çok bağımlı", "aynı sektör" ve "bağlı kuruluş borçluları" dahil olmak üzere borçlu şirket türü hakkında bilgiler toplar.</p> <p>İlk yapılandırılmış haliyle platformda, bağlı kuruluşlardan alacaklar, uygun olmayan alacaklar durumundadır. Platform, borçlu analizinin bir parçası olarak borçlunun mali değerlendirmesini yapmaktadır.</p>
521-522	<p>Denetim otoriteleri, bazı diğer maddi teminatların kredi riski hafifletici etkisine izin verebilir. Her denetim otoritesi, varsa, hangi teminat türlerinin aşağıdaki standartları yerine getirdiğini tespit edecektir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teminatın hızla ve verimli bir şekilde nakde çevrilmesi için likit piyasaların mevcudiyeti. • Teminat için herkese açık piyasa fiyatlarının varlığı. <p>Biçilen değer, cari piyasa değeri kadar veya daha az olmalıdır; bankanın varlığın değerini sık sık izlemesi beklenir ve varlığın değerinin cari piyasa fiyatlarına göre önemli ölçüde düşmüş olabileceğine dair bilgi bulunduğu, profesyonel bir değerlendirme ekperi varlığı değerlendirilmelidir. Genellikle, vergi ve personel gibi bazı imtiyazlı alacaklılar dışında, bankanın teminat üzerindeki hakkı birinci dereceden olmalıdır. Ayrıca, stoklar ve teçhizat durumunda dönemsel değerlendirme, fiziki denetimi de içermelidir.</p>	<p>Platform, her bankanın yerel uygunluğu tespit etmek üzere incelemesi gereken çeşitli farklı teminat türleri de sunmaktadır. Platform, üzerinde önceden konulmuş ipotek/haciz bulunan başka teminatların ve fiziki denetimi yapılmamış stokların uygun sayılmamasını sağlamaktadır. Platform, ayrıca, değerlendirici ve değerlendirme tarihi hakkındaki bilgileri toplamaktadır. Ancak, bunlar, uygunluk kriterlerine dahil edilmemektedir.</p>

2.3.10. Koşul 10: Kamuya Açıklama

Para.	Description of Requirements	Moody's KMV Comments
537	<p>Bankalar, IDD yaklaşımına uygunluk için, Yapısal Blok 3'te yer alan kamuya açıklama gereklerine uymalıdır. Bu gerekler arasında¹⁰ şu hususlar bulunmaktadır:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Denetim otoritesinin risk derecelendirme yaklaşımını kabul etmesi; -Risk derecelendirme sisteminin, sistemin risk derecesi itibarıyla TO'lara bağlantılarının ve kredi geçişinin yönetilme sürecinin izahı, incelenmesi; 	<p>Ürünün çok sayıda online ve yazılı belge sunabilmesi, açıklama özellikleri ve portföy raporlama imkanları bankanın içsel açıklama sürecini desteklemektedir.</p>

¹⁰ Daha fazla detay için bkz. paragraf 825-826.

Para.	Description of Requirements	Moody's KMV Comments
	<ul style="list-style-type: none">-Her portföye ait içsel derecelendirme süreçlerinin açıklaması;-Önceki döneme ait fiili zararlar ve bunların beklentilerden ne derecede farklı olduğu;-Her portföy için içsel derecelendirme sürecinin performans değerlendirmesi.	

3 SONUÇ

Basel II IDD kuralları önemli güçlükler arz etmektedir. Basel II IDD yaklaşımına uyumu gerçekleştirmeye kararlı bankaların bu sürece önemli ölçüde zaman ve mali kaynak yatırması gerekecektir. Diğer taraftan bu kurumlar, temel koşulların ötesine geçmek ve kendi kredi risk derecelendirme sistemlerinde köklü iyileştirmeler yapmak için kritik önemde bir fırsata da sahiptir.

Moody's KMV platformu, bu süreci aşağıda sundukları ile destekleyip geliştirebilir:

- Basel II IDD yaklaşımına uyum için kullanılmaya hazır altyapı.
- Borçlu derecelendirme modellerinin farklı sektörlerde uygulanması için esnek çerçeve.
- Basel II kredi derecelendirmeleri için gerekli modüller.
- Güçlü ve merkezi veri saklama kabiliyeti.